

20. február 1939, Budapešť.

Odpoveď česko-slovenského vyslanca M. Kobra na otázku predsedu vlády Slovenskej krajiny J. Tisa týkajúca sa otázky národnostných práv slovenskej menšiny v Maďarsku.

Vyslanectví dovoľuje si oznámiť, že všetky otázky národných práv slovenskej národnej skupiny v Maďarsku, rovnako ako maďarské národné skupiny na Slovensku sú predmetom jednania menšinovej komisie, ktorá zahájila svoju prácu dňa 9. t. m. v Bratislave. V jednani bude pokračované dňa 23. t. m. zase v Bratislave. O priebehu jednania bude tamní Úrad spravovaný priamo sekretariátom pre prípravu jednania s Maďarskom v Bratislave.

Zatím nejsou zaručena žiadna práva národnej skupiny slovenskej¹ leč ona, obsažená povšechně v maďarskej ústave a v článkoch mierovej zmluvy Trianonskej.²

Vyslanec:
Miloš Kobr

SNA, ÚPV, kart. 28, č. 1 721. Odpis, strojopis.

¹ Správa je odpoveďou na vyžiadanú informáciu J. Tisa z 3. 2. 1939 o stave národnostných práv slovenskej menšiny v Maďarsku. Pozri dok. č. 138.

² Záväzky Maďarska voči národnostným menšinám obsahujú články 54 – 60 Trianonskej mierovej zmluvy.

23. február 1939, Bratislava.

Záznam telefonického rozhovoru vedúceho Sekretariátu pre rokovanie s Maďarskom J. Ciekeru s legačným radcom česko-slovenského vyslanectva v Budapešti P. Fišom o intervencii maďarského premiéra P. Telekího týkajúcej sa zastavenia vyhostovania príslušníkov maďarskej národnosti zo Slovenska.

Záznam

Telefonuje mi legačný radca Dr. Fiša a oznamuje mi, že česko-slovenský vyslanec Kobr v Budapešti bol prijatý grófom Telekim a gróf Teleki mu predniesol na pranie ministra Jarossa, že sú znova vypudzovaní maďarskí robotníci zo Slovenska¹. Gróf Teleki požiadal vyslanca, aby toto vypudzovanie bolo zastavené dotiaľ, pokiaľ nebude skončené rokovanie zmiešanej delegácie.²

Vyslanec Kobr bude dnes na večeri u regenta Horthyho a stretne sa tam i s grófom Telekim a chce by mal dovedy odpoveď na tieto otázky:

Boli skutočne maďarskí robotníci vypudení?

Či sa jedná o systematickú akciu?

Či možno túto akciu zastaviť?

Zaznamenal:
Dr. Cieker

SNA, KÚ, kart. 304, č. 14 623. Kópia, strojopis.

¹ Dňa 24. 2. 1939 predstaviteľ maďarskej menšiny na Slovensku J. Esterházy telefonicky intervenoval na pražskom MZV. Sťažoval sa na slovenskú vládu a žiadal F. Chvalkovského, aby pôsobil v smere zlepšenia vzťahov medzi Maďarskom a Česko-Slovenskom. Súčasne žiadal vládu v Budapešti, aby uplatnila retorzné opatrenia proti Slovákom v Maďarsku. V uvedenej veci navštívil 25. 2. aj J. Tisa, avšak podľa správy z MZV „rozhovor sa síce viedol v zmierlivom tóne, ale nedoniesol pozitívny výsledok“. – AMZV ČR, KV, kart. 45, f.: Slovensko, různé záznamy, 24. 2. 1939.

² Maďarská vláda 25. 2. 1939 odovzdala pražskému MZV nótu, v ktorej protestovala proti vyhosteniu robotníkov maďarskej národnosti zo Slovenska. – Záznam P. Bujnáka z 3. 3. 1939. – SNA, Vládny delegát pri ZMV, č. Z-73.

156

24. február 1939, Bratislava.

Záznam o telefonической odpovedi vedúceho Sekretariátu pre rokovanie s Maďarskom J. Ciekeru legačnému radcovi v Budapešti P. Fišovi o stanovisku predsedu slovenskej vlády J. Tisa týkajúceho sa vyhostenia robotníkov maďarskej národnosti.

Záznam

K včerajšíemu dotazu legačného radcu Dr. Fišu o vypudzovaní maďarských robotníkov zo Slovenska oznámil som mu z príkazu pána predsedu vlády Dr. Tisu pánom šéfom bezpečnosti¹ tento text:

Nejedná sa o vypudzovanie maďarských robotníkov. Mohla by byť reč iba o eventuálnom individuálnom zákroku proti jednotlivcom zo závažných príčin². Je teda zrejmé, že nemôže ísť o akciu systematickú a že niet dôvodu, aby akcia vypudzovania bola zastavená.

Telefonát prevzal na vyslanectve Dr. Fiša.

Zaznamenal:
Dr. Cieker

SNA, KÚ, kart. 304, č. 14 961. Kópia, strojopis.

¹ K. Křinovský.

² Gy. Petravich 22. 2. 1939 z Bratislavy hlásil: „Dnes si bratislavská polícia zavolala 50 – 60 maďarských príslušníkov, ktorí majú domovskú príslušnosť na odstúpenom území, a časť z nich vyhostila s dátumom 24. februára. Rázne som zakročil. Polícia svoje opatrenie odôvodňovala tým, že uvedení vedú žuškantú propagandu, aby Nitra bola pripojená k Maďarsku.“ – ZM HÚ SAV, FMMZV, inv. č. 2 239, K – 19, Kúm. pol. 1939-7/7- č. telegramu 5 230.

157

24. február 1939, Bratislava.

Správa Krajinského veliteľstva četnictva pre Veliteľstvo VII. zboru česko-slovenskej armády v Banskej Bystrici o maďarskej a poľskej propagande zameranej na odtrhnutie východného Slovenska od česko-slovenského štátu.